

**STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ
A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE**

ÚSTŘEDNÍ INSPEKTORÁT

Květná 15, 603 00 Brno

tel.: 543 540 201

Vyřizuje: Ing. Romana Zatloukalová Tel.:

E-mail:

Č.j.: SZPI/AE958-4/2023

Datum: 25. 04. 2023

SZPI3202H8708

Dobrý den,

Ústřední inspektorát Státní zemědělské a potravinářské inspekce (dále jen „SZPI“) jakožto povinný subjekt podle § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), obdržel dne 20. 4. 2023 Vaši žádost, v níž nás na základě zákona č. 106/1999 Sb. žádáte o poskytnutí informací *k problematice kvality zemědělských produktů původem z Ukrajiny dovážených do ČR z Ukrajiny či přes jiné tranzitní země (např. Polsko) – dotaz ohledně zdravotní závadnosti/nezavadnosti.*

Níže připojujeme odpovědi na Vaše dotazy.

1. Jaké zemědělské produkty (pšenice, vejce, drůbeží maso, kukuřice, případně pšeničná či kukuřičná mouka) původem z Ukrajiny a v jakém množství k nám byly dovezeny v roce 2022 a v 1. čtvrtletí roku 2023 – zde prosím uveďte i potraviny „přebalené“ v jiných zemích (např. Polsko)?

SZPI nemá přímý přístup k datům o dovozech zboží do ČR. V Evropské unii platí volný pohyb zboží a nejsou proto evidovány pohyby zboží mezi členskými státy, tj. např. přebalení potravin původem ze třetí země v jednom členském státě a jeho následná distribuce do jiného členského státu. Data o dovozech zboží přímo ze třetích zemí do ČR má k dispozici Generální ředitelství cel (GŘC). SZPI s GŘC úzce spolupracuje a na základě dohody o vzájemné spolupráci nám GŘC, v mezích § 15 odst. 10 zákona č. 110/1997 Sb., poskytuje data o dovozech rizikových potravin, která slouží jako podklad pro kontrolní činnost. Toto se týká i dovozu zemědělských komodit původem z Ukrajiny. Pro získání přehledu dovozů z Ukrajiny je třeba obrátit se na GŘC.

2. Jaká ochranná opatření za účelem ochrany zdraví obyvatelstva ČR jste doposud přijali, či hodláte přijmout vzhledem k možné závadnosti dovážených zemědělských produktů (pšenice, vejce, drůbeží maso, kukuřice, případně pšeničná či kukuřičná mouka) původem z Ukrajiny?

3. Jaké kontroly kvality a nezávadnosti u těchto zemědělských produktů (pšenice, vejce, drůbeží maso, kukuřice, případně pšeničná či kukuřičná mouka) původem z Ukrajiny činíte a v jakém rozsahu?

Pokud jde o kontroly dovozu živočišných komodit původem ze třetích zemí, tedy i z Ukrajiny, tak kontrole dovozu těchto produktů se intenzivně věnuje Státní veterinární správa ČR (SVS ČR), která je kompetentním orgánem dozoru nad dovozem potravin živočišného původu ze třetích zemí. SZPI je příslušný orgán státního dozoru v oblasti uvádění potravin živočišného původu v rámci maloobchodního prodeje, kde provádí pravidelné běžné i cílené kontroly

zaměřené na požadavky na jakost a bezpečnosti potravin, falšování potravin a klamání spotřebitele. SZPI aktuálně nemá nevyhovujících kontrolní zjištění týkající se potravin živočišného původu původem z Ukrajiny ani obdobné informace od SVS ČR či v rámci systému RASFF (*Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva*), které by opodstatňovaly přijetí zvláštních opatření.

Na základě dohody o spolupráci GŘC poskytuje SZPI přehledy o dovozech zásilek obilnin původem z Ukrajiny do České republiky uskutečněné v loňském a letošním roce. Dle dostupných údajů jsou do České republiky dováženy obilniny původem z Ukrajiny především pro krmné účely, dovoz obilnin původem z Ukrajiny pro potravinářské účely nebyl ve zvýšené míře zaznamenán. SZPI nicméně celou situaci prověřuje i na základě vlastních šetření. V současné době probíhá kontrolní akce zaměřená na ověření zdravotní nezávadnosti obilnin původem z Ukrajiny, kdy je u odebraných šarží obilnin ověřována přítomnost reziduí pesticidů, mykotoxinů a chemických prvků. O výsledcích těchto šetření bude veřejnost informována prostřednictvím tiskové zprávy. V případech, kdy kontrolovaná osoba zpracovávala a distribuovala obilniny určené k výrobě krmiv, jsou tato kontrolní zjištění předávána Ústřednímu kontrolnímu a zkušebnímu ústavu zemědělskému, který je kompetentním dozorovým orgánem v případě krmiv.

4. Byl či nebyl v těchto zemědělských produktech (pšenice, vejce, drůbeží maso, kukuřice, případně pšeničná či kukuřičná mouka) původem z Ukrajiny prokázán pesticid chlorpyrifos, či jiná závadná chemikálie (např. nepovolené reziduum antibiotik) a v jakém množství?

V doposud odebraných komoditách rostlinného původu z Ukrajiny nebyla zajištěna přítomnost reziduí pesticidů nebo jiné kontaminující látky. V současné době však nemáme k dispozici kompletní výsledky u všech odebraných vzorků obilnin a mlýnských obilných výrobků původem z Ukrajiny nebo s podezřelým původem a obilných výrobků, u kterých je předpoklad zpracování obilovin původem z Ukrajiny.

Kontrolu používání veterinárních antibiotik včetně sledování případných zbytků v potravinách živočišného původu provádí Státní veterinární správa.

4.1.V případě, že BYL kontrolou zjištěn chlorpyrifos, či jiná závadná či zakázaná chemikálie či antibiotikum nebo chemikálie v množství nadlimitním uveďte prosím o jakou závadnou látku se jednalo, datum kontroly, výši množství této látky a název a množství zemědělského produktu, ve kterém byl tento výskyt zjištěn a co se s daným produktem následně dělo (byl zlikvidován, vrácen původci, či distribuován do velkoobchodní či maloobchodní sítě, nebo k dalšímu zpracování v ČR).

Potravina s nadlimitním množstvím kontaminující látky původem z Ukrajiny nebyla doposud zjištěna.

4.2. Pokud byla v některém zemědělském produktu kontaminace škodlivinou (chlorpyrifos, či jiná závadná či zakázaná chemikálie či antibiotikum nebo chemikálie v množství nadlimitním) prokázána a takový produkt byl přesto následně distribuován do velkoobchodní či maloobchodní sítě, nebo k dalšímu zpracování v ČR, kdo vydal k tomuto povolení? Zde prosím o uvedení jména, příjmení a pozice či funkce zodpovědné osoby.

Potravina s nadlimitním množstvím kontaminující látky původem z Ukrajiny nebyla doposud zjištěna.

5. Chtěl bych se Vás dále zeptat, jestli je Vám známo, že distribuce závadných potravin ohrožujících lidské zdraví může být kvalifikována dle zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník jako § 156 Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty, nebo § 157 Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty z nedbalosti a jestli tedy činíte Vaše kroky nejen s ohledem na působnost Vašeho úřadu, ale i s ohledem na výše zmíněná ustanovení TZ.

SZPI je známo, že distribuce potravin, jejichž požití je nebezpečné lidskému zdraví, může být kvalifikována jako trestný čin podle § 156 trestního zákoníku - Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty nebo § 157 trestního zákoníku - Ohrožování zdraví závadnými potravinami a jinými předměty z nedbalosti. V případě, že skutečnosti zjištěné SZPI nasvědčují tomu, že protiprávní jednání svou společenskou škodlivostí přesahuje rovinu přestupků, k jejichž projednávání je SZPI příslušná, postupuje SZPI podle § 64 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a předá věc orgánům činným v trestním řízení.

S pozdravem

Mgr. Jaroslav Stross
ředitel Odboru kancelář úřadu